

Enkele misverstanden over Herbert Fiedler gecorrigeerd.

Inleiding

Over Herbert Fiedler is de afgelopen tientallen jaren veel geschreven. Gegevens over zijn leven zijn terug te vinden in handboeken zoals Pieter Scheen: *Lexicon Nederlandse beeldende kunstenaars, Den Haag 1962*. Ook is over hem geschreven in catalogi bij solo -en groepstentoonstellingen en veilingen, in krantenrecensies en op internet. Helaas zijn niet al deze teksten op de juiste feiten gebaseerd. En soms zijn onjuistheden door auteurs van elkaar overgenomen.

Herbert Fiedler is de voorkeursnaam van de kunstenaar

Fiedler kreeg bij zijn geboorte de namen Otto Herbert Fiedler. De naam Otto gebruikte hij uitsluitend voor officiële papieren zoals paspoort e.d. Familie en vrienden noemden hem *Fiedler*, een enkeling Herbert. Velen wisten zelfs niet dat Fiedler ook nog een tweede voornaam had! Tot op de dag van vandaag wordt nog steeds- ook door zijn dochter- gesproken over *Fiedler*.

Door het gebruiken van de naam *Otto* –Hans Jaffé is daar ooit mee begonnen- is er een complete spraakverwarring ontstaan.

De vader van Herbert Fiedler was procuratiehouder bij de destijds zeer bekende uitgeverij Velhagen & Klasing in Leipzig. Hij was **uitgever noch directeur**

Fiedler kreeg zijn diploma van het Nicolai gymnasium uitgereikt op 18 maart 1910 en begon na de zomervakantie met zijn studie aan de Königliche Academie in Dresden en dus **niet in 1909**.

Fiedler verliet de academie in het voorjaar van 1912 (**niet in 1911**) en verhuisde naar Berlijn. Spoedig gevolgd door zijn studiegenoot Georg Groß, dus **niet andersom**.

Fiedler vertrok in het voorjaar van 1913 naar Parijs **en niet in 1912**

Helaas moest hij, een dag voor het ingaan van het mecenaat (atelier + maandelijkse toelage van mevrouw Hedwich Jaenchen-Woermann uit Hamburg) Parijs op 31 juli 1914 verlaten. Via Keulen en Berlijn keerde hij terug naar Leipzig. Hij was in de veronderstelling dat hij niet opgeroepen zou worden voor militaire dienst, aangezien zijn broer al in dienst was geweest. Maar 6 weken later werd hij na een korte opleiding linea recta naar het front in Rusland gestuurd.

Hij was dus **niet-** zoals ergens staat geschreven ‘**...op doorreis naar Nederland in 1914 in Brussel in de armen van de Duitsers gelopen, die de stad al hadden bezet...**’

In 1916- **niet in 1917**- keerde hij zwaar gewond terug van het Russische front. Na een maandenlang verblijf in het lazaret, kreeg hij vervangende dienstplicht en moest hij tot 1921 op een distributiekantoor in Berlijn werken.

Door geldzorgen gedwongen werkte Fiedler van 1922-1924 voor een woningbureau in Berlijn en van 1924-1926 in de filmstudio's en ateliers van de UFA.

Een **ambtenaar**- zoals soms wordt geschreven- **is hij nooit geweest**.

Fiedler heeft zijn (latere) vrouw de kunstenares *Amrey* leren kennen in Parijs en **niet in Zürich**.

Het was Amrey die in 1931 deelnam aan de Salon d'Automne, **niet Fiedler**.

Amrey is de voorkeursnaam van Annemarie Balsiger (Zürich 1909- 1999 Amsterdam) en **niet van Anna Fiedler-Balsinger**.

Fiedler **is nooit** in Zwitserland geweest en dus ook **niet in Zürich en** heeft daar ook **nooit** geschilderd

In 1933 maakten Fiedler en Amrey een reis naar Parijs en de Provence. De reis had tot doel uit te wijken voor het opkomend nazisme.

Fiedler is toen en ook later - voor zover nu bekend- **nooit aan de kust van Bretagne geweest en heeft daar** dus ook **niet geschilderd**.

Uiteindelijk vertokken- met achterlating van vele zaken- Fiedler en Amrey op advies van Kurt Kahle (de al eerder uitgeweken UFA-fotograaf) in 1934 naar Amsterdam en **niet naar Portugal** (hoewel dat korte tijd wel hun plan was). Fiedler en Amrey arriveerden 20 december 1934, **niet 1937** in Amsterdam en verhuisden begin 1935 naar Laren (N.H.)

Sabine, de dochter van Fiedler en Amrey werd 1939 geboren in Laren(N.H.) en heeft meestentijds in Amsterdam gewoond en woont er nog. Zij heeft **nooit** in Duitsland gewoond en dus ook **niet in Leipzig**.

Mei 1940 werden Fiedler en zijn gezin **niet geïnterneerd**.

Wel werden ze op 06-11-1940 gedwongen- **dus niet vrijwillig**- opnieuw te verhuizen en gingen terug naar Amsterdam nu naar de Maarten Jansz. Kosterstraat 11.

Fiedler werd alsnog op 18 juli 1944 door de Duitsers gedwongen als soldaat in dienst te treden. Hij overwoog onder te duiken, maar besloot dit **niet** te doen gezien het levensgevaar voor vrouw, kind en eventuele onderduikverleners.

Fiedler **deserteerde niet begin 1945** en dook ook **niet** onder in Amsterdam. Pas op 7 mei 1945 kon Fiedler met hulp van Nederlandse boeren het Duitse leger ontvluchten en loopt vanuit Alphen a/d Rijn naar Amsterdam.

Helaas werden Fiedler en zijn gezin pas in 1957 genaturaliseerd tot Nederlander en **niet in 1954**.

Fiedler woonde **niet tot aan zijn dood** in de Maarten Jansz. Kosterstraat 11, Amsterdam. Na de afbraak van de Galerij op het Frederiksplein, waar hij met vele anderen een atelier had, kreeg hij een **atelierwoning** aangeboden in de Rapenburgerstraat 79. Hij verhuisde op 31-12 1960.

Fiedler is **slechts twee keer** na de oorlog nog in Duitsland geweest. Een keer in 1953 op uitnodiging van het Beckmann Gesellschaft verbleef hij in München en Murnau en een tweede keer in 1959 op uitnodiging van –en samen met- de glazenierster/schilderes Gisèle d'Ailley-Van Waterschoot v.d. Gracht naar Linnich om zijn ontwerp voor een glas in loodraam van een clown uit te (laten) voeren.

Fiedler heeft de beslissing 'kunstschilder' te worden **niet genomen ná** het zien van het Isenheimer Altaar. Dat besluit had hij al veel eerder genomen.

Fiedler signeerde zijn werk met *Fiedler; H.Fiedler; HFiedler; hfiedler; HF; F*.

Tot het eind van de oorlog spraken Fiedler en zijn vrouw Amrey elkaar aan met de namen *Philippe* en *Germaine* of kortweg *Maine* en zo ondertekenden zij soms ook hun werk.

In Parijs studeerde hij 1913-1914 aan de Académie Colarossi **niet aan de Académie Julian**.

Fiedler had **niet één** solo-tentoonstelling in Nederland vóór 1940 **maar twee**: in 1936 bij Onno Geveke en in 1937 bij Galerie De Brug, beide in Amsterdam

Fiedler begint pas met gouache verf te werken ná en **niet voor de oorlog 40-45**
Zie zijn niet-gepubliceerde dagboek van 27-08-1945:...*probeer nu met gouache te schilderen. Maar ik ben nog niet echt vertrouwd met deze verfsoort...*

Fiedler was **niet** de medeoprichter van de kunstenaarsvereniging 'De Realisten' in 1948, wel werden Fiedler en Amrey in 1948 lid van de vereniging.

Het landschap was **altijd** een thema van Fiedler en **niet** slechts een korte periode.

Fiedler was **geen leerling** van Beckmann. Het waren hooguit leeftijdgenoten en kennissen, die echter niet bij elkaar op atelierbezoek kwamen. In Amsterdam heeft Beckmann Fiedler slechts eenmaal thuis bezocht. Verder zagen zij elkaar voornamelijk in cafés.

Fiedler is **geen Duitse Expressionist in de strikte zin des woords. Net zomin als Groß en Beckmann** was hij lid van Der Blaue Reiter of Die Brücke. Mogelijk wordt een expressieve wijze van schilderen gelijk gesteld met Duits Expressionisme.

Last but not least: er was grote wederzijdse waardering tussen Fiedler en Beckmann. Maar zij zijn **nooit** een voorbeeld voor elkaar geweest. Dat waren anderen zoals ook blijkt uit verschillende werken van Fiedler: *Hommage à Henri Rousseau le Douanier, Par reconnaissance pour les maîtres* etc. en kopiën naar *Cranach, Poussin, Daumier* etc.

De Stichting Herbert Fiedler Project beseft dat deze lijst van data niet uitputtend is, maar hoopt wel schrijvers/onderzoekers/critici hiermee van dienst te zijn .

Mocht u gegevens die U wilt gebruiken met betrekking tot het leven en werk van Herbert Fiedler willen toetsen neemt u dan contact op met de Stichting of met het **Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie** in Den Haag.

De Stichting en het RKD stellen het op prijs stelt indien bezoekers van de web site aanvullingen en verbeteringen door willen geven.

RKD
info@rkd.nl

Stichting Herbert Fiedler Project
fiedlerproject@XS4ALL.nl